

Naročništa mesečno
25 Din, za inozemstvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SCOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek, račun: Ljubljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Graf Sforza o Pašiću

Graf Sforza, znani italijanski diplomat in zadnji predstavnički zunanji minister Italije je v svoji pravkar izšli knjigi »Stvaritelji sodobne Evrope« posvetil precejšnjem poglavju tudi Nikolaju Pašiću pod značilnim zaglavjem: Pašić — duša Srbije. Sforza in Pašić sta bila dobra znanca. V težkih mesecih po nemški invaziji, ko je srbska vlada bivala na Krfu, sta oba diplomata mnogo občevala in se spoprijateljila. Sforza je uverjen, da ni noben zapadni diplomat tako dobro poznal pravega mišljenja rajnega Pašića kakor on. »Srbski ministriški predsednik je imel navado, da je kljub svojim visokim letom se z mano rad popeljal na kako samotno obrežje, kjer sva se lahko kopala, plavala in se solnicila. Diplomaticne laži bi bile težko na mestu v takih homičernih okolicah. V tistih mesecih je torej Sforza od Pašića marsikaj zvedel, kar je uporabil sedaj v svojih političnih spisih.«

Sforza dokazuje, da je bila predvojna politika Pašića napram Avstriji absolutno miroljubna in da se je Pašić mnogo trudil in veliko žrtvoval, da bi se razmerje med monarhijo in Srbijo izboljšalo.

»Ponovno je v dneh Aerenthalu in nezadnje — zman — v času Berchtolda Pašić požkušel na lastno roko, neodvisno od kakih ruskih nasvetov, izboljšati odnose do sosednje monarhije. Brezvoda je gojil v srcu misel, da bi ob eventuelnem razpadu Avstrije Bosna in Hercegovina, — srbski, kakor sta bili — pripadli Srbiji. Vendar ga to ni oviralo, da ne bi streljal po prijateljskih odnošajih. Pod Aerenthalom je nekaj časa tudi izgledalo, da se bo upoštevalo njegova prizadevanja. V novembru 1912 je ponovno poizkusil in izrazil željo, da pride na Dunaj, da se ustvari političen in gospodarski dogovor. Slo je tedaj za najtežje, dasi ne resljivo gospodarsko vprašanje: kako naj bi Srbija dobila dostop do Adrije brez razširjenja njenega ozemlja. Se danes se zdi, da bi bil za Berchtolda gotovo velik političen uspeh, ako bi se mu posrečilo spraviti na Dunaj diplometa Pašićevega kova, ki je stal na videz tako čisto pod vplivom Rusije. To je bilo tudi mnenje patriotičnih in dalekovidnih Avstrijev, kakor prof. Redlicha in dr. Baeratherja, ki sta bila odlična člana avstrijske gospodske zbornice. Berchtold pa je odbil vse nasvete uglednih parlamentarcev in se je s pravcoto domisljavostjo zvisokonodnega grofa branil sprejeti Pašića.«

Kljub temu, da je bil Pašić na tak način odbit, je čez 12 mesecov še enkrat poizkusil zbljanje. Zvedel je namreč, da je avstrijska vlada L. 1913 nameravala Srbiji napovedati vojno, pa potem tega ni storila radi nezasljivega zadržanja Italije, oziroma radi intervencije ital. m. predsednika Giolittija. V prvih dneh oktobra se je Pašić zopet ponudil, da pride na Dunaj, da se stvari baza, bi »zravnalje« desetletja urenila odnose med obema državama. To pot pa Pašić ni bil odbit le od Berchtolda, ampak se je o njegovi ponudbi razpravljalo v ministrskem svetu in je bila predložena tudi cesarju. »Trajno odklanjanje vsakega razgovora s srbskim ministrskim predsednikom je bil očividен dokaz, da se Dunaj pripravlja na akcijo s silo.«

Ko je avstrijski poslanik baron Giesl izročil znano ultimativno noto, ni dobil Pašića v Belgradu. Treba jo je bilo predati njegovemu namestniku. Ceprav je iz mrljčnih vojnih priprav Avstrije ves svet vedel, da grozi Evropi vojna vibra, je bil srbski ministriški predsednik v onih dneh ves predan volivni agitaciji za razdaljno stranko v južnem delu novoosvojene Srbije. Ko ga je vest avstrijskega ultimatumata dohitela v neki vasi v Sandžaku, je kljub temu baje nameraval posetiiti grškega min. predsednika Venizelosa v Solunu, kakor je bilo že preje dogovorjeno. Pašić pa ni tako ravnodušno postopal radi tega, ker ne bi uvidel resnosti položaja, ampak ker si je v dolgih letih politične delavnosti pridobil imponujočo lastnost, da je z nadkrijujočo ravnodušnostjo in mirovnostjo morebit dogodek in ljudi, kar je bilo vedno njegovo najjače orožje sredi sveta malenkostnih in dražljivih politikov. Morda je ostal tako miren tudi zato, ker je vsega početka prav presodil položaj: stvar velesil in ne male Srbije je, da bodo odločile o vojni ali miru. Zato tudi ni odporčil šefu srbske armade vojvodu Putniku, ki ga je napoved vojne zalotila v avstrijskem zdravilišču.

Sforza popisuje, da sta v onih mesecih na Krfu večkrat govorila s Pašićem o sarajevskem atentatu. Potem je Pašić z velikim poudarkom vedno pravstavljal, da srbska vlada o celih zaroti ni prav nič vedela. Sforza ga je opozoril na okolnost, da je srbski poslanik na dunajskem dvoru Jovan Jovanović odsvetoval svarilno dunajski vladni obisk prestolonaslednika na Vidov dan v Sarajevu. Kaj naj bi to pomenilo? Pašić mu je po kratkem premisleku pojasmil z odgovorom, ki je vsekakor značilen: Mar ne ve vsakdo, da je v poletju vroče? »S tem je hotel reči, da je moral vsakdo predvideti, da bo obisk prestolonaslednika v Sarajevu nujno izval nevarne manifestacije rastogača sovražnega razpoloženja, v katerem se je tedaj nahajala Bosna radi avstrijskega režima.«

Sforza tudi sicer dokazuje, da ni imela srbska vlada nikake krvide na sarajevskem umoru in pravi, da izjave Ljube Jovanovića iz leta 1924, v znanem članku »Slovenska krija«, iz katereh bi sledilo, da je vsaj indirektno Belgrad vedel za priprave na atentat, nikakor ne odgovarja resnici. Pripisovati jih je ostarelosti

Za katero ceno nudi Nemčija mir

Revizionizem je postal del evropske politike — Potreba jasnih pojmov — Velikanski program nemške vlade

Berlin, 22. nov. — m

Po zadnjem govoru nemškega zunanjega ministra ne more biti več nobenega dvoma, da je izdejan načrt za novo zunanj politiko v vseh podrobnostih. Nemčija ga bo začela polagoma izvajati. Govor dr. Curtiusa je bil zelo jasen predakt. Zunanji svet do sedaj še ni mnogo povedal, kaj misli o novem kurzu v Berlinu, toda zaveda se dejstva, da je za enkrat politika, ki je nosila ime Stresemanna, nekaj na ta se začne nova doba. Dr. Curtius je govoril na razhodisju dveh političnih teorij.

Sicer samo na sebi ni prav nič napačno, če se razbistrijo pojmi. Do sedaj so si države druga drugi zatrjevale svoje mirovno razpoloženje in svojo pravljencelo nekaj žrtvovati na oltar evropskega miru, na dnu pa je žela naprej iskra sovraživa ali nezaupnosti. Potrebno bo položiti karte na mizo in doigrati to igro na planem. Jasnost bo več koristila, kot pa v zlato pobarvane pušice.

Po informacijah, ki sem jih dobil od informiranih oseb na zunanjem ministrstvu, ki so pri seznavljanju načrta sodelovalo, je zunanjopolitični program zelo obširen in obsegla sledeče točke:

1. Najprej zahteva Nemčija rehabilitacijo svoje časti s tem, da bivši sovražniki prekličejo očitek, da je samo Nemčija kriva zadnje svetovne vojne.

2. Nemčija stoji na stališču, da morajo deset let po versajskem miru bivše sovražne velesile iz-

političi svojo obljubo in razorožiti do iste višine, na kateri se nahaja nemška armada. V nasprotju pa se mora Nemčiji glede oboroževanja dati popolna svoboda.

3. Nemčija ne more zdržati plačevanja reparacij. Zato se mora najti način, ki bo razbremenil. Ključ razbremenitve je v rokah Zedinjenih držav, ki naj izbršijo vsa vojna posojila ter tako osvobočijo Evropo in Nemčijo gospodarske robstva.

4. Nemčija zahteva revizijo vzhodne meje. Poljski koridor mora izgineti, mesto Danzig mora biti nemški državi vrnjeni. Poljski pa se ponudi svobodna luka in posebna mednarodna garancija za njene manjšine. Istotako se mora nemški okraj odstope Nemčiji. Nemčija bi eventualno pristala na nov plebiscit, ki bi olsegal vse ozemlje od vzhodne Prusije pa do Slezije. Med teritorialne zahteve spada tudi Posaarje in Eupen ter Maimedy v Belgiji.

5. Vse prekomorske kolonije, katere so bile Nemcem odvzete čisto po nepotrebem in brez pravega vzroka, se ji morajo vrniti. Nemčija bi bila eventualno pripravljena pristati na to, da bo svoje bivše kolonije vladala pod kontrolo Društva narodov kot mandatna ozemlja.

6. Manjšinsko vprašanje mora biti rešeno lojalno in manjšine same pasti pod dejansko kontrolo Društva narodov.

7. Devoli naj se plebiscit o vprašanju, če se

naj Avstrija pridruži k Nemčiji ali ne.

Nemško zunanj ministrstvo smatra, da je ta program zelo zmeren. Razlikuje se od prečaranci desničarjev, ki zahtevajo odpoved vzhodnega miru, razlikuje se pa tudi od popustljivega stališča levice, ki bi najraje videla, če bi Nemčija trajno ostala pod varuštvom bivših zveznih velesil. Navedeni program je torej minimalni. Za enkrat zunanje ministrstvo nima namena predložiti Evropi celoten načrt, vendar ga govor dr. Curtiusa že vsebinsko ponatiskuje. Izveden bo postopoma. Nemška vlada se ne vprašuje več, kaj bodo v tem rekel bivši zaveznički. Neizbežno je, da bo se dvignil proti Nemčiji velik val protesta, toda, tako tretjo moje informacije, Evropa se bo tudi na to prividila, če resnično želi napraviti konec gospodarski mizeriji in dejanskemu vojnemu stanju, v katerem se nahaja.

V tukajšnjih političnih krogih se je enkrat že namigovalo, da je nemška vlada svoje težnje že sporolica Franciji in Angliji ter da je akcija, ki jo je uvedel Gustav Herve za sporazum Francije z Nemčijo, bila naročena od francoskega zunanjega ministrstva, ki se je hotelo prepričati, kako bi sodelovalo s tem francosko javno mnenje.

To se morda samo politična domnevanja, kar pa je nad vsakim dvonom, to je dejstvo, da se je vprašanje revizije oficielno vključilo v evropsko politiko, ter da bo v prihodnjih letih najpoglavnejša točka v mednarodni politiki.

Protiboljševiški pokret v Rusiji

Alarmantne vesti o uporu rdeče vojske - Pretrgane telefonske zveze

Varšava, 24. nov. kk. Iz Sovjetske Rusije prihajojo tudi danes najrazličnejše vesti, ki si popularna nasprometujejo. Brezilična postaja v Vilni je danes popoldne sprejela brezilično vest iz Moskve z naslovom: »Na vsele, v kateri Vorošilov obeta prebivalstvu Sovjetske unije širše pravice in vojskom rdeče armade posebne privilegije. Iz Minska se došle čez mejo nekon/trolirane vesti, po katerih se vrše v oklici Moskve srditi boji, in sicer med četami Vorošilova, ki so se stavile na razpolago Stalini, in med pristaši Blücherja, ki ima na razpolago več kot 10.000 vojakov in močne skupine delavcev. Nasprotno pa javlja poljski poslanik iz Moskve oficijno, da vlada v Moskvi mir.«

Pariz, 24. nov. ž. »Le Journal« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov in da je sovjetska vlada mobilizirala več letnikov rezervne vojske. Vse čete iz Bessarabije so pozvane v Moskvo in v druga velika mesta. Agenti GPU vršijo preiskave.

Praga, 24. nov. ž. Češkoslovaška agencija Iskra poroča, da je prišlo v soboto v Moskvi do velikih spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberte« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov in da je sovjetska vlada mobilizirala več letnikov rezervne vojske. Vse čete iz Bessarabije so pozvane v Moskvo in v druga velika mesta. Agenti GPU vršijo preiskave.

Praga, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Pariz, 24. nov. ž. »Liberete« prinaša iz Varšave vest, da potniki, ki prihajojo iz Sovjetske Rusije, pripovedujejo, da je v več mestih prišlo do spopadov. Rdeči vojaki so se uprli in zapustili Kremlj.

Švedski polip in njegove žrtve

Območje švedskega včigalčnega trusta Kreuger & Toll — Švedski kapitalisti obkrožili celo zapadno mejo Rusije — Zanimiva podoba velekapitalističnih dvobojev

Varsava, 24. nov. d. [Od našega poštevalca.] Študia je podpisala novo posojilo pri švedski gruji Kreuger in Toll ter zastavila svoj včigalčni monopol do leta 1965. To je kraliko obvestilo, kdo ga je izdal finančno ministerstvo o dogodku, o katerem se že nekaj časa poročali svetovni gospodarski listi. Zanimivo je zasledovali delovanje te švedske firme, ki te je redokrat imenoval, o kateri svetovno časopisje so poročala, a ki je danes brez dvoma ena najvažnejših faktorjev v evropski politiki.

Polička, katero zasleduje ta švedska firma, ki stoji med svoje dolžnike skoroda vse evropske države, stopi bolj jasno pred oči sele, da se študira na zemljevidu. Vse baltičke države, Estonija, Finska, Letonska in Poljska so danes med dolžniki švedskih fabrikantov včigalcev. Te države dosegajo skupno vsoto 175 milijonov kron [dve in pol miljard Din]. Zadnja leta je pačla med dolžnike Litva, za njo svobodno mesto Drusig, kato Rmija in druge balkanske države. Na jugu strani pa stiega svoje roke tudi med zapadno uradje, kot je Francija in hčice spraviti v svoje područje še Italijo. Slednja vsled tega, ker nujer drugod ne more dobiti kakega posojila. Z eno besedo rečeno si je Kreuger in Toll, ali Svenska Tändsticks AB, podjavila vse dežele, ki mejijo na zapadno stran sovjetske Rusije. Med srednjeevropskimi državami si je osvojila Nemčijo in Madjarsko, na zapadu Španijo in Portugalsko.

Očividno je sovjetska včigalčna industrija naj-

večji konkurenčni švedov. Sovjetska industrija je spoznala nevarnost švedske obkroževalne politike, ter se je zadnje leto vrnila z vso močjo, da prebiče železni obroč švedskih monopolov. Pri tem je seveda pripomniti, da je Kreugemu bilo sorazmerno lahko osvoiti si vso vzhodno Evropo, ker te države rabijo denar in so se podvrgle tudi najboljšim pogojem, sande da dobijo vsa mnenkovska denarnih pomoci od znanj. Mednarodna financa jih je odbijala ter teh takih nevarnosti znala v roke švedskega popa. Za Rusijo te ugodnosti so obstajajo. Sovjeti ne morejo nuditi nikakih posojil, dumping pa je brez uspeha pri blagu, ki je monopoliziran. V Belgiji se jim je posrečlo načeti odpomnico; tudi v prekmorskih krajih so imeli več uspehov.

Iz prednjega jo popolnoma razvidno, da ima Ivar Kreuger štajenski interes na tem, da se sedanje politične meje njegovih držav-dolžnikov v bodočnosti ne spremeni. Kot največji fabrikant včigalce na svetu pa mu je na tem, da stalno slabljujevški gospodarski razmah zato, ker razen sovjeta nima na svetu konkurenca. To je političen odsek Kreugerega, navidezno čisto gospodarskega prizadevanja. In ker stoji za njim seveda tudi švedska vlada, ni pretirano, da bodo severne države v vprašanju revizije meja, posebno pa v ruskem vprašanju, zavzel čisto določeno stališče.

Zelo zanimiv je iz tega stališča zakulisni boj, ki se je razvivel na haški konferenci, ki je imela

oddih o nemških reparacijah po Youngovem načelu. Kreug in Toll je bil na tej konferenci zastopan, tavnostako banka Morgan iz Amerike. Banka Morgan vodi seveda zoper svojo lastno denarno politiko, ki ima namen osvoiti zapadni del Evrope. Ko je Kreug zahteval, da se naj pri plačevanju nemških reparacij najprej zagotira plačevanje obresti za njegovo posojilo, jih banka Morgan dosegla, da je konferenca Kreugerevo zahtevu zavrnala. Morgan hoče švedskega zbranki dostop na zapadnoevropski trg. Istotako se je Amerikancem posreči o pregovoriti Francijo, naj vrne posojilo, ki ga ima od Kreugera (75 milijonov dolarjev = 3 milijarde 820 milijonov Din). Švedski velekapital je torej zadobil oddeten udarec na zapad, zato pa se je polastil vseh držav srednje in vzhodne Evrope, katere so sedaj gospodarsko in politično izigravljali proti sovjetski republike. V zadnjem času je napovedal sovjetu boj tudi v Aziji in sicer na kitajskem trgu. Dvoboj bo zavzel torej čisto svetovni značaj. Kreug je hotel že s pomočjo posojila kupiti tudi sovjetsko industrijo, toda slednji so vse ponudbe, ki so bile prenizke, zavrgli. Mi bomo priča že zanimivi dogodki.

To je ozadje gornje kratke novice o poljskem posojilu. In en dokaz več zato, da dostikrat v mednarodni politiki ne odločajo resolucije, ki jih sklepata galerija, niti parlamentarne večine, niti takozvani interesi posameznih držav, ampak nevidne silne velikega kapitala.

Še nobenoga zblizanja v avstrijski notranji politiki

Dunaj, 24. nov. kk. Razgovori štajenskega predsednika Miklaša z voditeljem stranke niso dovedeli do nobenega rezultata. Miklaš je sklical narodni svet za dan 2. decembra. Podoba je, da se hoče o Vaugoin, Seipel, Starhemberg predstaviti parlamentu, da prisilijo Schobert blok, da skupno s socialnimi demokrati potom nezaupne povzroči padec vlade. Vaugoin hoče v velikem govoru razvili delovni program za rešitev gospodarstva. Na nekem oficielnem shodu je govoril skoraj tako kot voditelj Heimwehra Starhemberg. Od parlamenta samega ni pri-

čekovati nobene rešitve. Paktiranje z notranjimi sovražniki pa jemlje vrednictvo vsem zakonom. Ne sme se ugoditi onim zahtevam, ki bi lahko dovedle do druge valutne krize. Ta besedila igra z diktaturo napravljajo za slabši vtič za otvoritev povega parlamenta, ker je Schobert izredno tajavil, da njegova stranka ne more podpirati Vaugoinovega kabine. Krščanski socialisti bodo imeli v četrtek sejo svoje parlamentarne frakcije, na kateri bo morda večina priporočala Vaugoinu odstop.

Amerika izpodriva Anglijo na svetovnem trgu

London, 24. nov. kk. V Fleethamu je šmel angleški finančni minister Snowden govor, v katerem je izjavil, da bo depresija v angleški industriji kmalu minula. Že je videti znake koljščanja. Samo so se enkrat začne dviganje navzgor, bo zblizjanje prislo izredno hitro. Industrija naj poškodi več podjetnosti. Mnoge angleške veleindustrije so slabo oprenljene. Влада bo z vsemi sredstvi podpirala racionalizacijo industrije. Nazadovanje angleškega deleža v svetovni trgovini v primeru s prejšnjimi leti

je brez pomena. Čim bolj se posamezne države industrijalizirajo, mora nazadovati angleški delež v svetovni trgovini. Svetovna trgovina pa je še v povejih. Dve tretjini prebivalstva na svetu živi še po zelo nizkem svetovnem standardu. Samo, če se dvigne ta standard, bo nastalo večje povpraševanje po izgotovljenih produktilih. Ker angleške tvrdke nimajo podjetnega duha, se je Amerika posrečilo, pridobiti v angleških dominionih 90 odstotkov avtomobilskega trga.

Francija noče vojne a je podvojila čuječnost

Pariz, 24. nov. kk. Poineare je imel včeraj v svojem rojstnem kraju Sampignyju govor o varnosti. Izjavil je, da Francija noče nobene nove vojne, ker nima nobenih teritorialnih in tudi nobenih drugačnih aspiracij. Z onstran meje pa se čujejo govorice in bojevili govor. Francija na to sedaj še ni odgovorila z izvajajočimi demonstracijami, temveč samo s tem, da je podvojila svojo čuječnost. Za Francijo tvoji garancije varnosti predpogoj za vsako novo razročitev. Francija rabi svojo armado, da more varovati svoje meje, svoje brodovje pa, da more braniti svoje obale in kolonije, stražo v zraku pa zato, da bo moga odbiti letalske napade, ali pa jih kaznovati z reprezilijami.

Tudi vojni minister Maginot je govoril o vprašanju varnosti. Omenil je, da mora francoska armada, ki žalibog po številu ni zadosti močna, pri-

dobiti potom boljše kvalitete, da bo mogla preprečiti vsako sovražnikovo poželenje.

Na zborovanju bivših francoskih bojevnikov orientiske armade pa je govoril jugoslovanski poslanec dr. Spalajković v vprašanju revizije. Izjavil je, da ni mogoče misliti na to, da bi katerakoli država na svetu prostovoljno tudi le najmanjši del svojega ozemlja hotela odstopiti, da bi s tem zadovoljila eventualne zahteve po reviziji. Nalogu pravil pacifistov je ta, da ne pobijajo samo vsakršno vojno, temveč tudi vsako zahtevo po reviziji, ki bi se mogla praktično izrealizirati samo z novo vojno. V trenutku, ko Evropa bolj kot splet kdaj poirebuje miru, je zločin, govoriti lahkomiselno o reviziji mirovnih pogodb, ker se s tem samo zviša politična negotovost in otežkoči gospodarska ozdravitev.

Madžari ne puste Otona Avstrijem

Budimpešta, 24. nov. Ž. Predsednik legitimne stranke grof Apponyi je dal uredniku Pesti Napló izjavno, v kateri pravi: »Morda bo pri mnogih vzbudilo pozornost, da je princ Otto privajal svojo pravico na avstrijski prestol. Ugotovili smo, da Oton ne more zasesti prestola druge države drugače, kakor po pristanku Madžarske. To vprašanje pa sedaj ni aktualno.«

Zborovanje hotelirske zveze na Rabu

Belgrad, 24. nov. AA. Danes sta odpovala na Rab načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Ciril Žižek in referent za hotelirstvo v istem ministrstvu Milan Bernard, ki bosta zastopala ministrstvo in kraljevsko vlado na izredni skupščini Jadranske hotelirske zveze v Splitu, ki bo 27. t. m. na Rabu. Dne 28. t. m. se vrši istotan konferenca zveze kopališč v Splitu s predstavniki zavoda za pospeševanje turizma zaradi posvetovanja o zavodu za pospeševanje turizma. Tej konferenci bodo prisostvovali tudi predstavniki ministrstva za trgovino in industrijo.

Uredba o poboljševalnicah

Belgrad, 24. nov. AA. Na podstavi § 457 in 452 zakona o sodnem kazenskem postopku sta minister pravde in prosvetni minister predpisala uredbo o delu in vzgoji v državnih poboljševalnicah za mlajše mladoletnike.

Viharji v Srednji Evropi

Budimpešta, 24. nov. AA. Nad Budimpešto je včeraj divjala nevlita s točo, ki je povračila mnogo škodo. Zlasti so prizadeti kraji Kecskemet, Miskolc in Sohata Temesvar. V okolici Budimpešte se je utopil nek ribe.

Berlin, 24. nov. AA. Včeraj je po Nemčiji divjalo strašno neurje. Najbolj sta prizadeti Bavarska in Badenska. Brozavni drogovci se so podrli telefonski in brozavni zvezre so prekinjene. Promet je tako otežko, deloma nemoguč. Mnogo hiš je zelo poškodovanih. Burja je pulka drevje s koreninami vred. Vode so povod naraste.

Pariz, 24. nov. AA. Iz Angersa poročajo, da je reka Sarthe prestopila brezove, voda v mnogo hiši in napravila velikansko škodo.

Bruselj, 24. nov. AA. Vsa belgijska obala je hudo prizadela po neurju in viharji. Morje se je zaglavilo ter obalo in voda je voda v hiši, v kleti in priljčna stanovanja. Vihamo morje je razbil tudi mnogo oken. Tudi v okolici Bruslja in Ostende je škoda, ki jo je povzročil vihar, zelo velika.

Pariz, 24. nov. AA. Zaradi hujih načinov je Sena močno narasta. V pariški kotlini je velika nevarnost poplav. Neurja divjajo po vsej zapadni Evropi.

London, 24. nov. AA. V soboto je divjal nad Anglijo kakor v večjem delu Evrope silen vihar, ki je dosegel v Midlandu 80 milj hitrosti na uro. Na Škotskem je v več krajih zapadel sneg. Pri Bulverhythu v bližini Hastinga je morje odplavilo na tisoče ton zemlje in je ogrožalo glavno železniško zvezro med Hastingom in Brightonom, ki so jo načloma zavarovali.

Budimpešta, 24. nov. Ž. V gorjaju teklu Tise vode narastajo, radi cesar je doline Potisje v nevarnosti. Nasipi so v redu, tako da je upati, da so mogoči ubraniti katastrofe.

Berlin, 24. nov. AA. O usodi nemškega parnika Louisa Leonardta, ki se je v soboto nahajal na poti iz Hamburga, še ni nujesar znanega. Sodijo, da je parnik začel v vihar in da postal plen valov. Posadka je štela 30 ljudi.

Viharji tudi v Ameriki

Newark, 24. nov. Ž. V državah New York, New Mexico, Colorado, Arizona, Kalifornija, Nevada, Texas in Oregon je divjal strašen snežni vihar, ki je prizadel ogromno škodo in čigar žrtev je bilo 20 oseb, več sto jih je pa težko ranjen. Zgodilo se je več letalskih nesreč, ker so letala zletila v vihar. Tudi železniški promet je mnogo utrpel.

„Zagreb“ v nevarnosti

Šibenik, 24. nov. Ž. Nocooj je s Šibenka odpeljal proti Šibeniku parnik »Zagreb«. Okrog 10 je sredji zadrškega kanala pri rtu Mika prisel parniku nasproti italijanski vojaški parnik. Plul je v njezino levo smer, ni se pa hotel umakniti, čeprav je bilo očitno, da mora priti do trešnja. Zato se je moral »Zagreb« naglo okretni in je tako skoro nasedel, da se je rešil katastrofe.

Proces proti zločinskemu orožniku

Belgrad, 24. nov. I. Tu se je pričel senzacionalni proces proti blivemu orožniku Gjorgiju Živaljeviču, ki je kot orožnik izvršil gnusen čin nad 30 letno Damico Milenkovičevom, jo nato oropal, zavil in njeni truplo vrgel v stranišče na Topčiderskem parku. Pokojna Milenkovičeva je pripadala eni najbolj uglednih belgrajskih rodbin, Bohaleha je na sreču, Zaradi tega je hodila vsak dan na izpredvod v Topčiderski park, kjer je srečal orožnik Živaljevič in izvršil omenjeni zločin. Zločine taki, da bi bil izvršil umor. Zdravniška izvedenca sta soglasno potrdila orožnikovo krivdo.

Izdaja potrdil o vojaškem uživanju

Belgrad, 24. nov. AA. Da so izognje nepotrebnemu prepisovanju potrdil, ki jih državni uradniki rabijo radi ureditev svojih službenih položajev, je ministerstvo za vojsko in mornarico poslalo vsem ministrstvom razpis, v katerem razjasnjuje, da taká potrdila izdaja komande vojnih okrožij, ki razpolagajo z vsemi potrebnimi podatki glede vojnih obvezancev svojih področij. Vojna okrožja so opolnomočena in pozvana, da izdajo tako potrdila o urejenih vojaških dolžnostih, vojnih letih itd., ki so v vsakem oziru zakoniti dokumenti in se morajo v vsakem pogledu kot taki smatrati.

Streljske tekme v Kragujevcu

Belgrad, 24. nov. AA. Minister za promet je odobril 50% popust na državnih železnicah vsem streličnim družinam v Jugoslaviji, ki želijo sodelovati pri streljskih tekemah, ki bodo od 27. do 30. t. m. v Kragujevcu.

Bograške vesti

Belgrad, 24. nov. AA. Središnji urad za varovanje delavcev v Belgradu otvoril 27. t. m. svoj strelični sanatorij v Vrnički Banji. Sanatorij bo nosil z dovoljenjem Nj. Vel. kralja ime Delavski sanatorij kralja Aleksandra I.

Belgrad, 24. nov. AA. Na predlog ministra za zdravje zadeve je bil upokojen naš delegat v represijski komisiji v Parizu Mate Bošković v 1-I.

Zagrebške vesti

Zagreb, 24. nov. Ž. V Šestinah bi se bila včeraj imela poročila Anka Sabljiceva. Nenadoma pa ji je prišlo slabo. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je umrla tri ure pred nameščeno poroko.

Zagreb, 24. nov. Ž. Novi Novi kardinal-protektor sv. Jeronim Bonaventura Ceretti je imenovan na predlog rektorja dr. Magjera za vice-direktora zavoda dr. Ivo Bučića.

Zagreb, 24. nov. m. Radi prostornosti zagrebške katedrale ni bilo moči čuti pridig po celi cerkvi. Radi tega so na raznih mestih postavili megafone, če bodo verniki lahko čuli pridig. Belgaška.

Hmeli

Zatec, 24. nov. kk. Kupčija hmela se vrši še nadaljnje po censih od 350–550 Kč.

Praga, 24. nov. kk

Važne besede g. predsednika vlade

G. predsednik vlade P. Ziekovič je v soboto zvečer na banketu v Skopiju govoril o položaju v naši državi. V teknu govoru je izrekel tudi telesni:

Z zakonom od 3. oktobra 1929 je dana naši kraljevini končna notranja ureditev z razdelitvijo na devet banovin in prenosom velikega dela upravnih poslov s centralne oblasti na banovinske. Dober vpliv te koristne reforme se javlja sedaj v vidnem napredku v vseh banovinah. Z našim našim državam, kraljevine Jugoslavije, je rešena velika zgodovinska resnica o našem narodnem zedinjenju in utrjen pojem naše državne celote.

S tem velikim in edinim imenom se zabeležuje popolna enakost in enakopravnost vseh državljakov ter enaka skrb in briga za vse kraje.

Ali Jugoslavija ne omalovajuje naših spomnov, niti srbskih, niti hrvatskih, niti slovenskih. Ona ne izpodriva nikakih tradicij, ne prošlosti, ne lepih imen, ampak spaja vse te plemenske sestinte v eno, v višje in zadružno. **Jugosloven mora biti samo dober Srb, Hrvat in Slovence.**

Tako združeno jugoslovanstvo je postalno danes občina narodna zastava, katere združuje vse naš pošten in rodoljubven narod.

Vsi upravni ukrepi in zakonodajne reforme, kateri je prinesel ta režim, so naše popolno odobravanje, objektivno in uvidevno priznavanje vseh dobromislih in poštenih državljakov v naši državi.

Da bi bili narodni duši bližji, da bi razumeli njegove potrebe in bili pristopnejši upravljenim željam naroda, so prešli člani kraljevske vlade, po-

nalogu Nj. V. kralja, te dni skoro vse kraje naše domovine. Posebno so se pripravili o potrebah ljudstva, spoznali njegove želje in zaslisi spoznali njegove pritožbe. Kraljevska vlada bo na podlagi teh izjav in neposrednih spoznavanj vzel v pretehs in razmotrovovanje vseh ljudske potrebe ter usmerila svoje delovanje v bodoče po njihovi upraviteljnosti. En del teh upraviteljstev želi je že bil v uvaževanju. Razpoloženje je v celi našem narodu zelo dobro. Veseljankovo vlada duh miru, slega in bratske ljubezni. Narod deluje zavetno na gospodarskem in kulturnem polju. Lotil se je raje smotrenega delovanja, ker ga ne zadovoljuje več prazna politična, strankarska preganjanja in brezplodne borbe. Interesi in potrebe vseh družbenih slojev iz vseh krajev so skupna skrb in briga kraljevske vlade. Ali ne opaža in priznava vsak, kdor je pošten in rodoljub, da so vse te metode dela kraljevske vlade dale vidne in trajne rezultate?

Hvala Bogu, malo je število takih, ki zame-

rijo, ker so omejene državljanske svobode. Ne spoznavajo, kako je danes bolj zajamčena državljanska svoboda in urejena imovinska brezpravnost kakor pa preje? Res je, da so stroge zakonske odredbe, kateri omejujejo svobodo delovanja onim, ki smatrajo, da označujejo pravo na svobodo tudi pravo na to, da delajo proti interesom svojih sodelovalnikov in celo proti svoji domovini, da sejejo razvod v versko in plemensko neslogu in širijo mrižnjo in spor. Taki ljudje govore, da pri nas ni svobode. Za take je pa najvišja strogost, proti njim pa je čvrsta volja našega naroda, ki gre odločno naprej svojo pot!

Po tragediji v Ihanu

Ivana Kavka v bolnišnici

Ljubljana, 24. novembra.

Ko smo poročali v nedeljo izčrpano o zločinu Janeza Hribarja z Dobrove pri Ihanu nad Ivanka Kavko s Kravjega brda, smo omenili tudi, da se je stanje Ivanka Kavke v bolnišnici obrnilo na boljše. Priobčujemo tukaj sliko Ivanka Kavke, ki



Pri sorodnikih ranjenke

V soboto, ko je v Ljubljano prišla vest o gnusnem zločinu v Ihanu, je takoj odšel tja na posebni poročevalci, da na licu mesta pozive vse podrobnosti zločina. Naš poročevalec je odšel z Ihanu tudi na Kravje Brdo k družini ranjenke. Našel je tam očeta Antonia Kavko, premožnega kmeta in pa 21-letno sestro ranjenke. Oče je pripovedoval:

»V petek zgodaj zjutraj sem domaćim naložil delo v meni dejal Ivanka: »Ti boš butare vezala«. Ivanka pa je odgovorila: »Danes grem v Ljubljano k zdravniku. Sem boina.« Pošalil sem se z njo: »Ce si boina, boš pa umrla. Pa meni kaži zaščafaj!« Dejala je: »Nič van ne bom zaščafala. Bom raje sv. Miklavž (podružnična cerkev) nad Brdom!« Kaj se je Ivanka pripetilo, sem zvedel šele davi (v soboto zjutraj). Sel sem k maši in sem takoj opazil, kako se ljudje ozirajo za mano. Mislim sem si: Nekaj se vleže za meno. Pa če sem do cerkve privilekel, bom pa še nazaj do doma. Nihče mi ni hotel povedati, kaj se je zgordil. Sele učiteljica Schubertova me je nagonovila: »Kaj ne veste, kaj se je pripetilo Ivanka?« — »Kaj?« sem vprašal. — »Dobravski Johan ji je vrat prelezal!« Tako sem zvedel za stvar. O tem, da sta imela z Johannom poprej kaj vmes, pa nisem prav nič vedel.«

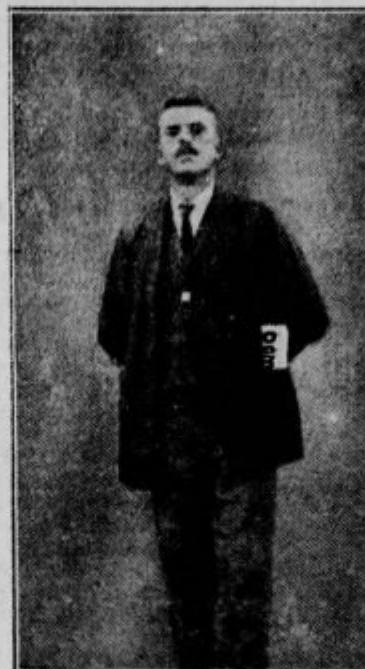
Tako je zaključil oče Anton Kavko svoje pripovedovanje.

„Vsaka vreča se razveže, ko je polna...“

Ljubljana, 24. novembra.

O zločinu, ki se je zgodil v zadnjih dneh v Ihanu, govore vse ljudje po deželi. Splošna sodba je, da naša kronika podobnega slučaja še ne počeni. Dobili smo iz Ihana poročilo o življenju in značaju zločinca Hribarja, ki soglaša v glavnem z našim nedeljskim poročilom.

Hribar je bil strašen človek. Pogledal je časih tako, da so se ljudje stresli, kadar so ga srečevali. Imel je tudi silno moč v besedah ter je lahko



spletel mrežo okrog mnogih, ki jih je nameraval pridobiti zase. V času političnih strank je bil vnet politični prigrajan, agitator za neko stranko in njenega časopisa, oseben prijatelj voditeljev. Ponovnokrat je zahajal v Ljubljano po nova navdihom, časih je znač svoje zvezze s političnimi prijatelji sijajno porabiti za to, da je domaćim prijateljem pomagal, da je lo seveda tudi njemu kazalo, ali pa je misli, da grem proti Kravjemu brdu, zato nisem ga več videla. Kar utonil je v tem. Jaz sem se pobrala ter odšla proti Fonzitom. Od tam so me spremili ljudje k Nakrstu. Tja so prišli g. Župnik, ki so me dali v sv. olje, pa tudi zdravnik in orložnik so prišla tja. Pri Nakrstu mi je tudi malo prišlo slabo, tako da sem morala sesti na stol.

Neverjetno je, da ste zmogli ranjeni tako dolgo pot od Zabnice do Fonzita in Fonzita do Nakrsta!

Ena od ženskih pripomognosti:

»Ej, Johana je žilava in močna!«

»Pa kako se sedaj počutiš, kaj pravi gospodravnik?«

»Se dobro. Zdravnik pravi, da ne bo nič hu-

dega in da bom ozdravela!«

Casnikar pove:

»Janez Hribar se v zaporu menda dela sedaj očumnega, da ne bi bil tako hudo kaznovan!«

»Vsak bi se sedaj delal radi očumnega, če bi bil na njegovem mestu! On pa neumen! Prav tako je prebrisan, kakor je bil poprej!«

S tem je bil končan razgovor in se je časnikar poslovil od Ivanka Kavke ter je želel, da bi končal okrasata.

Neverjetno je, da ste zmogli ranjeni tako dolgo pot od Zabnice do Fonzita in Fonzita do Nakrsta!

Ena od ženskih pripomognosti:

»Ej, Johana je žilava in močna!«

»Pa kako se sedaj počutiš, kaj pravi gospodravnik?«

»Se dobro. Zdravnik pravi, da ne bo nič hu-dega in da bom ozdravela!«

Casnikar pove:

»Janez Hribar se v zaporu menda dela sedaj očumnega, da ne bi bil tako hudo kaznovan!«

»Vsak bi se sedaj delal radi očumnega, če bi bil na njegovem mestu! On pa neumen! Prav tako je prebrisan, kakor je bil poprej!«

S tem je bil končan razgovor in se je časnikar poslovil od Ivanka Kavke ter je želel, da bi končal okrasata.

Najlepša šola v Jugoslaviji

Sadovi sodelovanja med Cerkvišo, šolo in domom

Dol pri Hrastniku, 24. novembra.

Včeraj je bila blagoslovljena in otvorjena v Dol pri Hrastniku šola, o kateri pravijo, da je med najlepšimi in najmodernejšimi v naši državi Mordu, ne poznamo seveda vseh drugih, toda idealna šola je to vsekakor (načrt za zavoj je izvršil gosp. inž. Hus iz Ljubljane). Po monumentalnem stopnišču prideš v visoko pritličje, kjer je na levo pisarna gosp. upravitelja s sobo za učila, nadalje dve šolski sobi, garderobera za učence, soba za delniški ročni deli, solarska obedinica s kuhinjo in drugimi pritličnimi in nadstropnimi prostori.

In drugi prostori so vse v tem so pridobljene tri nadstropne učilnice z vsemi pomožnimi prostori.

Enako je popolnoma izdelano podzemje. Tu je najprej moderna, povsem opremljena telovadnica s šolskim odrom, centralna kurjava, prane kopeli, kleti,

soba za deška ročna dela itd. Končno ima v novem poslopju lepa družinska stanovanja tudi vse učiteljstvo.

Slovesna blagoslovitev se je izvršila včeraj dopoldne. Ob 10 je šla med pokanjem topičev slovenske procesije od farne cerkve v novo šolo, ki jo je vodil laški gosp. dekan d. r. Kruljic ob asistenci domačih in trbovelških duhovnikov. Ko je prispeval procesija do nove šole, se je izvršila blagoslovitev, nato je bila pa v telovadnicu pete sv. maša, med katero je gosp. dekan v izbranih besedah poudarjal ozko zvezo med današnjim evangelijem o 12 letnem Jezusu v tempiju ter slovensko blagoslovitev novega prosvetnega ognjišča.

Po službi božji je gosp. upravitelj Jurko pozdravil vse navzoče goste, gosp. kraljevega zastopnika polkovnika Kostiča, duhovčino, banskega

šolskega nadzornika Lužarja, okrajnega šolskega

nadzornika Potočnika zastopnika gradbenega

ravnateljstva inž. Mencingerja, zastopnika TPD inž. Drolca, predsednika okrajnega

učiteljskega društva Kislingerja i. dr. Predlagal je vdanostno brzjavko kraljevemu domu,

ki je bila sprejeta z velikim navdušenjem, nato je opisoval trude in napore pri gradnji šole ter se končno toplo zahvalil vsem činiteljem z županom gosp. Drakslerjem in TPD na čelu, ki so sodelovali pri zgraditvi nove šole. Za gosp. upraviteljem je povzel besedo kraljevi zastopnik, gosp. polkovnik Kostič iz Celja, ki se je v najvišjem imenu zahvalil za izraze vdanosti vladarskemu domu in

† Joško Modic

Litija, 24. nov.

Nenadoma je smrt strla v vseh krogih prijeljivosti nadpoščarja v p. g. Joška Modica, v častiti starosti 71 let. Po rodru iz Rakeka je bil v svoji mladosti zaposen v Trstu, pa vstopil nato k pošti. — Služboval je kot mlad postni uradnik v Litiji, od koder je bil premestilen v Zagorje. V Zagorje se je poročil s hčerko grashčaka Frideta Berdaja iz Save, gospo Julijano, ki mu je ves čas v življenju stala kot najboljša tovarišica ob strani. Iz Zagorja je prišel v Litijo za postajo, kjer je služboval do pričetka svetovne vojne. V Litiji je deloval v vseh narodnih društvin ter bil ustanovni član podružnice Slovenskega planinskega društva, v katerem se je prav posebno udejstvoval in bil velik propagator za turistična naših okoliških hribov in gora. Iz Litije je bil preseljen na nadpoščarja v Kamnik. Pred leti je stopil v pokoj in prišel nazaj v Litijo, da tu preživi v miru in zadovoljstvu jesen svojega, na ustvarjanju bogatega življenja.

Ker mu pa njegov delavni temperament ni dopustil, da bi vžival pokoj brez dela, je prevzel blagajniške posle pri litijiških posojilnic, za katero je poslednja leta ves živel. — V javnem življenju je stal vedno v prvih vrstah in bil tudi pri svojih političnih nasprotnikih zelo priljubljen in to radi svojega prirojenega poštenja in objektivnosti. Za vsakogar je imel vedno dobro besedo in je s svojim naravnim humorjem dostikrat premestil težave v življenju. Na dan sprejema predsednika vlad. g. P. Živkoviča se je prehladal, a hodil se naprej v službo v posojilnici. Ker se ni pazil, je dobil pljučnico, ki ga je strla. Z njo lega v prerani grob tipični kraški original, grča poštenosti, priljubljeno in šegavost. — Pogreb bo v sredo popoldne ob 2 iz hiše žalosti na farno pokopališče na Savo, kjer ga polože v rodbinsko grobnico Brdajsovič.

Neutolažljivi vdovi gospoj Julki naše iskrreno sožalje, planinec Joško Modic pa naj živira božji mir in pokoj pod vznosnem Svetogorskimi hribov, ki jih je s polno dušo ljubil in vžival.

Na poti domov umrl

Tržič, 24. nov.

Davi so našli v globokem jarku, ki pelje iz Tržiča v Bistrico, mrtvega 60-letnega Janeza Župana, čevljarija v bovrani »Peko«. Včeraj popoldne je namreč šel kropiti v Kovor nenadno umrla lesnega trgovca Ivana Župana, svojega sorodnika. Okrog 6 zvečer se je vratil proti domu in na nejasnen način zašel pod cesto, kjer je v jarku našel prezdognuto smrt. Pokoni je bil markantna osebnost, dovitjen, oče številne družine. Njegova smrt, ki je v Tržiču v enem tednu že tretji slučaj smrti, je vzbudila splošno sočutje.

Davi so našli v globokem jarku, ki pelje iz Tržiča v Bistrico, mrtvega 60-letnega Janeza Župana, čevljarija v bovrani »Peko«. Včeraj popoldne je namreč šel kropiti v Kovor nenadno umrla lesnega trgovca Ivana Župana, svojega sorodnika. Okrog 6 zvečer se je vratil proti domu in na nejasnen način zašel pod cesto, kjer je v jarku našel prezdognuto smrt. Pokoni je bil markantna osebnost, dovitjen, oče številne družine. Njegova smrt, ki je v Tržiču v enem tednu že tretji slučaj smrti, je vzbudila splošno sočutje.

Davi so našli v globokem jarku, ki pelje iz Tržiča v Bistrico, mrtvega 60-letnega Janeza Župana, čevljarija v bovrani »Peko«. Včeraj popoldne je namreč šel kropiti v Kovor nenadno umrla lesnega trgovca Ivana Župana, svojega sorodnika. Okrog 6 zvečer se je vratil proti domu in na nejasnen način zašel pod cesto, kjer je v jarku našel prezdognuto smrt. Pokoni je bil markantna osebnost, dovitjen, oče številne družine. Njegova smrt, ki je v Tržiču v enem tednu že tretji slučaj smrti, je vzbudila splošno sočutje.

Davi so našli v globokem jarku, ki pelje iz Tržiča v Bistrico, mrtvega 60-letnega Janeza Župana, čevljarija v bovrani »Peko«. Včeraj popoldne je namreč šel kropiti v Kovor nenadno umrla lesnega trgovca Ivana Župana, svojega sorodnika. Okrog 6 zvečer se je vratil proti domu in na nejasnen način zašel pod cesto, kjer je v jarku našel prezdognuto smrt. Pokoni je bil markantna osebnost, dovitjen, oče številne družine. Njegova smrt, ki je v Tržiču v enem tednu že tretji slučaj smrti, je vzbudila splošno sočutje.

Kaj pravite?

Dandanes menda ne izide številka niti enega duenika, domačega ali tujega, ki ne bi tožila o gospodarski krizi. Te tožbe so utemeljene, zakaj nihče ne more fajti, da res ne živimo v pravi, svet prefresajoči gospodarski krizi. Več vrst gospodarske krize poznamo. Med vojno in dolga leta po vojni smo zeli v gospodarski krizi, ki jo je povzročila preščka proizvodnja in pa pretekel potrebe konzuma. Kraljev: svet, zlasti centralne države, so premalo podelile, da bi nasilile milijone gladijočih, premalo premoga so nakopal v rudnikih, delo v tovarnah in na polju je počelo.

Z marljivoščjo, kakršni svelorna zgodovina ne pozna primere, se je človeštvo po vojni opomoglo. Producija je hitro rasla, dosegla je in presegla predočeno stanje. V tem pa je bil že začetek druge gospodarske krize, kateri še nismo sedaj. Proizvodnja je narastla daleč nad potrebe konzuma, konzum pa stalno pada. Ljudje na eni strani vedno več pridelujejo, na drugi strani pa redno manj potrebujejo. Ali ni groteskno? Ljudje se vedno bolj slabše oblačijo, slabše živijo in slabše jedo, medtem ko svet vedno več prideluje?

Po je tako? Moramo razumeti sodobno utri-panje zgodovine, ko se na nobičku in brezobzirno izkoristilno zgrajeno liberalistično sredovno gospodarstvo tolje samo sebe po zobeh. Racionalizacija obratov, nori stroji, res je otežala proizvodnjo in visoko dobitke. Ta sistem pa je vrgel tudi milijone ljudi na cesto. Ti so prenehali bili konzumenti. Milijoni brezposelnikov, gladnjakov, od daleč gledajo, kako svet daje onim, ki so v posesti če-mijskih dobrin, vedno močnejše pogoste. Ti pa, ki te pogoste imajo, jih niso več veseli. Sami ne morejo resega poravnati, kar sveči roditi — gladnjakov, tegu ne smejno podariti, to bi bilo proti principu o dobitku in bi šlačilo cene; takih, ki bi dobrine lahko platali, pa je vedno manj in jih na zadnje, če bo šla toko dalje, niso več. Z grozo gleda sedaj lahko človeščno v bodočnost, sko ne pride do zboljšanja: na eni strani se bodo nekateri zadužili v bogastvu dobrin, ki bodo brez vsake prednosti, na drugi strani pa bodo milijoni umrili in ponari za gladom in pomanjkanjem.

Sedanja gospodarska kriza pomenja torej ono vedno in od največjih mislecev preteklega stoletja — tudi teologov — preročevalno skalo, na kateri se razvijejo ladje liberalističnega gospodarskega sistema. V preteklem stoletju so bili redki in osamljeni, ki so dvomili o tem sistemu, danes je nad njim razočaranih 99% resega človeštva.

Končno pa bo ta kriza odpaljena le tedaj, kadar bo sedanja gospodarski sistem nadomeščen s boljškim, s takim, ki bo upošteval človeka kot človeka, ne pa kol streljko.

Morda bo sedanja gospodarska kriza kdaj za trenutek začasno rešena. Pa se ji bo sledila nova in morda se strašnejša. Človeščvo, sklenjeno v jarem liberalističnega gospodarskega sistema, si bo moral poiskati nov način življenja, nor način, v katerem bo predvsem odločal solidarnostni duh človeštva in misel za potrebe vsakogar. Poiskati si bo moralo način življenja, v katerem sicer ne bodo vsi enaki, ker to je nemogoče, pač pa način, ki ne bo dopuščal, da bi gledala lakoča rudarjem iz čeli v istem času, ko si delničerji dele med seboj nesorazmerno velike dievidende in v istem času, ko v Vojvodini gnijejo vagoni žila, ker ni kupcer, teh pa ni, ker ni dobica in ne denaro.

Maribor

Vihar rušil gospodarska poslopja

Pri Sv. Martinu na Pohorju je v soboto zvečer besnel strašen vihar, ki je docela porušil 30 m dolgo gospodarsko poslopje posetnika Jurija Pristovnika; vrtnice je bil tolik, da je odnesel streho raz gospodarskega poslopja in postopje čisto porušil, tako da se ceni škoda na 50.000 Din. V listniku je prenočil ob usodepolnem času neki tuječ, ki so ga z velikimi težavami rešili izpod razvalin.

□ Mariborsko gledališče. (Ob premijeri Achardove trdejanke »Zivljenje je lepo«.) Znajde se razočarano dekle iz zgornjih krogov med tistimi ena dana, vzburka notranja valovanja poštenega barabaca in se zopet vra' med zgornjice, zakaj njeni usoda je vezana na meščanstvo barabac. Barabari pa se pomeščaniti ne more. To je edro te trdejanske optimirilne komedije, psihološko sicer precej trhlo zgrajene; okoli tega ogrodja je v izobilici in pestri razvrstljivi z očitno tendenco načenih velikih motivov iz življenja tistih gospodnjih. S kreko ponagirano sceno - e režiser Joško Kovič dal uprizoriti precej značilen in do neke mere povsem izvireni odrski okvir. V bistvu predstavlja prvo deljanje tega Achardovega odrskoga dela nekako pred: vo in bi ne bilo napak, ko bi se nekateri manj v žai nastopi primečno krajšali. Ljubezen do življenja in obup hkrati, razočaranje in trenutno pozabljenje, socialni utripi in meščanski predsedki - vso to zmes občutij in razklanosti je E. Kraljevič kot Miky pregnantno podčrnila; Joško Kovič se lahko ponosa s svojim podrobno obdelanim in dognanim Bonapartom, to dobrodušno in »početeno barabac« zopet nekaj novega v nizu njegovih stvaritev na mariborskem odu. Tudi Pavle Kovič kot Brisot in Furian kot eden izmed žasilevcev sta imela priliko, da obegatila galerijo številnih svojih tipov in likov. V vlogi »ochostapler«, kar varilicev in nadutež Stefana je Grom posvet uspel. V ta dvojni in precej vidno kontrastirani tipično francoski svet zgornjih in »spodnjih« se so uvrstili kot predstavitelji ostalih nastopajočih: E. Starčeva (Magot), D. Savinova (Marguerite), P. Rasberger (Aubert), Blaž (stražnik), Skrbniček (Jaques), Tovernik (prvi gost) in Gorinšek (krčmar). Prevod je oskrbel F. Albrecht.

□ Za Svetečini se je v nedeljo na Izredno svečan način izvršila blagoslovitev novih orgel. Blagoslovitvene obrede je ob velikanski udeležbi župljakov iz domač in sosednjih fara opravil pomožni škof dr. I. Tomažič, ki je ob tej priliki spregovoril tudi lepe in poglobljemu verskemu življenju spodbujajoče besede ter ob prisotnosti dvojice svetih mašen. Blagoslovitvenih svečanosti se je udeležila tudi duhovština iz sosednjih župnih ter Številni župani iz obmnenih občin z načelnikom F. Žebotom na čelu. Svojo priznano večino je na novih orglah, ki so že odlične Brandlove tvrdke, izkazal stolni kapelik Janez E. Gašparič.

□ Smrtna kosa. V Podlebniku je umrl obče poslovanjavatelj posestev Štajerske posojilnice Franc Majcen; truplo blagega pokojnika prepeljalo danes v Maribor. Pogreb bo junri ob 16 iz mestne mrtvavnice na Pobrežju. Pokojniku trajen spomin, sorodnikom naše sožalje.

□ Iz obmernega komisariata. Pisarniški upravni uradnik Vinko Danilo pri tukajnjem obmernem policijskem komisariatu je premeščen k mestni policiji v Celju. Obče poslovanjem uradniku želimo na novem službenem mestu najlepši uspehov.

□ Večer Narodne odbrane bo 1. decembra v vseh prostorih Narodnega doma sodelujejo vse mariborska pevska in kulturna društva. Na sporednu je tudi spominsko predavanje. Večer Narodne odbrane se bo udeležile vse narodno zavedeno občinstvo.

□ Električna razsvetljava je objela prvokrat mimo Kamnicu v soboto zvečer; sedaj je na vrsti elektrifikacije kamniško-roških mejnih predelov. Živeli Kamniški!

□ V visoki starosti 80 let je umrla v Slovenski ulici 40 zasebnica Ivana Fišer. Pogreb blage pokojnice bo junri ob 15 iz mrtvavnice na mestnem pokopalisku v Pobrežju.

□ Sala, ki je zahtevala slovensko živet. Dne 23. julija v Gornji Radgoni. Delavec, zaposleni pri regulaciji Mure, so bili ravnokar pojuzinali. V zadnjem delu čolna na Muri so stali trije delaveci: Alojzij Nedok, Ivan Vaš in Anton Rožman, ki so se med seboj šali in škopili z vodo. Tedaj so stopili v dolin 22 letni Ivan Rogač, vse tri objel ter potiskajoč jih proti robu čolna dejal v žali: če ne morete dati miru, pa snote! Nedok in Vaš sta se izvila iz objema, dočim je pri Rožmanu hotelo naključje, da je spodrsnil, omabil preko roba čolna ter v Muri utonil. Vsi reševalni poskuski so ostali brezuspešni. Rogač se je včeraj zagovarjal pred tukajnjim okrožnim sodiščem. Priznava deljanje, izjavila pa, da se ne čuti krivega. Rogač je bil oproščen.

□ Ranjeni orožnik. V Ribnici na Pohorju je neizločeni storilec prežal na 27 letnega orožnika Vinka Kralja, ko se je le-ta nahajal na službenem obhodu, ter mu od zadaj potisnil nož v desno stran hrbita. Kralja so prepeljali v tukajnjo vojno bolnišnico.

□ S srpom gre tudi. 13. junija je 45 letna delavka Elizabeta K. pri Smiklavžu pri Mariboru zamenjana s srpom proti posetniku Francu Vogrinetu ter mu prizadejala poškodbe na levi in desni roki. Včeraj je sedela na zatožni klopi radi prestopka zoper življenje in telo. Zatrude, da je prišlo do dogodka radi tega, ker je Vogrinec njenim otrokom očital, da so »rauberje«. Oboženka zamika vsako krije in trdi, da se je Vogrinec sam ranil ob ostrini na srpu. Oboženka je bila oproščena.

□ Da pride do 4.5 jurčkov: od žene se bo lečil, njo poročil. Naceka I., ključavnica, je ovadila neka S., da ji je izbalil 4500 Din pod pretezo, da bo potreboval omenjeno vsto za ločitev od svoje žene, nakar bo njo poročil. Nacek je pri policiji vse lepo priznal; izpovedal je, kako je v gostilni zaigral ves denar, kar je povzročilo, da bo Nacek imel sedaj opravka s sodiščem, kamor so ga že oddali.

□ Mariborski smučarski klub priredi za božične praznike od 25. decembra do 1. januarja pričok na Peskou na Pohorju smučki tečaj za začetnike in nadaljevalni tečaj za že izvezbane smučarje. Za ta tečaj se je izbral najlepši teren Pohorja, kjer bodo snežne poljane Rogle, Vitanjske in Planinke nudile smučarjem dovolj prilike, da izpopolnijo svoje znanje. Tečaj se lahko udeleže članji kluba, kakor tudi nečlani. Udeleženci odidejo iz Maribora v dveh skupinah dne 25. decembra. Ena skupina z Jutranjem, druga z opoldanskim vlakom do postaje Sv. Lovrenc na Pohorju. Tu bo na razpolago že naročen avto, kateri bo udeležence prevažal do podnožja Pohorja, odkoder se doseže Pešek po dnevni lahki vožji. Vsako skupino bodo spremljali naši člani, kateri bodo šli posebno začetnikom vsestransko na roko. Prehrana, prenočinja, kurjava in prijavljena za celi tečaj, to je za 7 din, bo bilo za člane 200 Din, za nečlane 320 Din. Prijava se sprejemajo pri tajniku v trgovini Stojec, Maribor, Črteževa ulica 8, do 20. decembra. Ker je Število udeležencev omejeno, je v interesu vsakega, da se čim več prijaví.

□ Za kolportažo našega lista v Mariboru iščemo sposobne ljudi; javili se je v upravi na Koroški cesti 1.

□ Za kolportažo našega lista v Mariboru iščemo sposobne ljudi; javili se je v upravi na Koroški cesti 1.

□ Za makro vreme samo KARO-ČEVLJE Maribor, Koroška 19.

□ Priporočamo! Čai nove žetve in bogato zalogu daril za Miklavža ter obeske za božično drevo. Prvovrstno sveže blago — solidne cene in točno posrežba. — Jaš in Lesjak, Maribor.

Domžale

Motori vlaki na kamniški progi. Železniško ministrstvo je sklenilo, tako poročajo belgrški časopisi, uvesti v Dravski kanalni načrto na kamniški progi, ki je najbolj frekventirana, motorna vlaka. Sedaj obratujejo na tej progi dnevno štiri pari vlakov, odslej pa bo po osem. Vožnja bo hitrejša kar doslej. Vsekakor bo te ugodnosti deležni tudi naš trg, kar najtopleje pozdravljamo.

Nogometna tekma med SK Disk proti SK Preporoda se je končala z zmago SK Preporoda nad Diskom v razmerju 6:2.

Domžalski škropilni avto, ki ga je pred kratkim nabavilo županstvo, dviga sedaj mnogo prahu. Ljudje trde, da sta šasija in motor še da pred vojno v obratu in da je po vojni opečal že v službi nekega avtobusnega podjetja? Sedaj je pa le prelikan in okrašen z novim koltom. Kadars so se sprehašči po domžalskih cestah požre baje za 300 dinarjev goriva na dan, pri tem pa je prahu zelo milostljiv tako, da bi v poletnih mesecih moral svojo delavnost in svoje stroške način podvojiti. Vse to so seveda govorice. Toda treba 'e, da bi občinski odbor končno le stvar pojasnil, če je res, da je avto tako star in izbralen, da ter ima tako velike obratne stroške, naj ga ne prevzamejo! Varčevanje, in racionalno gospodarstvo mora biti vodilna misel občinskega odbora v teh gospodarsko tako kritičnih časih. Žalo pišemo te vrste.

Zdravnik predpisuje

kot zanesljivo, blago sredstvo za čiščenje, ki si gurno deluje, Artin-dražje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebina škatke po 8 Din zadostuje za 4-6 krat.

Nedeljski sport

Ze dolgo ni bilo v Ljubljani nedelje, da ne bi imeli sportne prireditve. L. N. P. je celo izrabil praznik. Vse svetih za svoje prireditve, neizrabljena je pa ostala prošla nedelja. Ne moremo se ubraniti vtisa, da je sedaj konec tekmovanja L. N. P., ko je dosežena diskvalifikacija najstarejšega kluba Slovenije. Le tako si moremo tolmačiti, da se so odrejale nedelje za nedeljo tekme klubu, ki je odločno izjavil, da ne želi tekmovanj. Vseeno je pa nedelja pokazala, kje je iniciativna za delo. Ilirija je priredila kar dve prizivki, seveda bolj domačega značaja. To se posebno popoldanska nogometna trening tekma za Grafiko. Ceprav ni bilo nikjer objavljeno, je prišlo okoli 300 gledalcev na to trening tekmo. Znak, da si ljudje še vedno žele nogometne tekme. Na boj to opomin L. N. P., da će je forsiral tekme nedelj' za nedeljo, bi moral svoj program razvijati tudi naprej, ne pa prenehati odrejanjem tekem, kakor hitro je bila Ilirija diskvalificirana.

V Mariboru se je vršil pokalni semifinal. Zmagovalcev je postal Železničar. Tekma sama med Mariborom in Železničarjem je postal klijub podajšku neodločena s 4:4 in je še žreb moral odločiti. Eden finalist je že odločen in to mariborski, v Ljubljani pa ni še semifinalne odigran. Iz Maribora, če zasledujemo poročila nogometnih tekem, se nismo prejeli vesti, da bi ljubljanski sodnik slabšodil. Vsekakor zanimivo, da v Ljubljani odrekajo sodnikom sposobnost voditi tekme, kadar hitro pridejo drugam, so pa vsi zadovoljni z njihovim delom. Torej — — ?

B. S. K. je jugoslovanski nogomet na vročih tleh v Pragi častno zastopal. Tekma s Slavijo je končala s 3:1, čeprav je B. S. K. nastopil s petimi rezervami.

Haškove igre v Belgradu so končale s porazi. Vseeno so pa Zagrebčani bolje odrezali v igri proti Jugoslaviji. Le s težavo je Jugoslavija odpravila s 3:2 Hašk nekoliko menda s pomočjo sodnika.

Omenili bi se cross country tek, ki ga je priredila Ilirija. Tek bi se moral vršiti po Tivolskem hribu, ker pa ni bilo zunanjih tekmovalev, je tekmovalo kar na igrišču. V juniorski skupini je zmagal Glavnik, v seniorski pa Majhenič.

Tekmovalna sekacija S. K. Ilirije. Ker je sedaj v velešenskem paviljonu prehodljivo, se preseči sekacija drugam, kar bo pravocasno javljeno.

Damska gimnastika S. K. Ilirije je vsako sredo ob 19.15 v telovadnicu humanistične gimnazije (vhod iz Gajeve ulice). Interesentnejše je lahko prijavljivo vsako sredo istotam. Članice plačujejo 15 Din, nenečlanice pa 30 Din mesečno naprej.

Naše dijaštvvo

JKAD Danica priredi danes zvečer ob 20 se staneš, na katerem bo predaval g. prof. Ivan Dolenc. Člani, udeležite se sestanka polnoštevilno. — Odber.

Cerkveni vestnik

Fantje bodo imeli duhovne vaje v Domu od 29. novembra do 8. decembra. Ker je še prostora, se prijavite še sprejemajo. — Tečaj od 6. do 10. decembra je pa že ves zaseden; naj se nihče ne javi več. — Vodstvo.

Ljubljansko gledališče

Dama, Začetek ob 20.

Torek, 25. novembra: Zaprt.

Sreda, 26. novembra: »Serija A—000001. Red D.

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 25. novembra: »Moč usode. Red B.

Sreda, 26. novembra: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, 25. novembra ob 20: »Lutkar. Kupon.

Sreda, 26. novembra: Zaprt.

Cetrtek, 28. novembra ob 20: »Zivljenje je lepo.

Ab. B.

Gospodarstvo

Tečaj za misarsko luženje v Mariboru. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi na soboto in nedeljo 6. in 7. decembra tečaj za misarsko luženje v Mariboru. Tečaj se bo vršil ob dneva celodnevno. Poučevalo se bo luženje raznovrstnega mehkega in trdega lesa, pri čemer se bodo uporabljala lužila po najmodernejših receptih. Dala se bodo tudi navodila glede nabavki lužil in vsak udeleženec dobi vrhu tega se seznam preko sto receptov za sestavo lužil. Sprejmejo se v tečaj v prvi vrsti mojstri, po razpoložljivosti prostora pa tudi pomočniki. Prijava je poslati neposredno Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani najkasneje do 2. decembra. Pričojbina za moštve znača 50 Din. za pomočnike 25 Din. Vsak udeleženec nosi tudi stroške za nabavo 65 komadov dežic iz raznovrstnega lesa v dimenzijah 20 krat 10 cm, katerega preskrbi za vsakega udeleženca zavod sam.

Opozorilo na tečaj za pršenje barv. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani ponovno opozarja hčarsko-plesarske, kleparske, misarske, strugarske, usnjarske in čevljarske obrtnike in pomočnike na tečaj za pršenje barv, ki ga zavod priredi od 3. do 18. decembra v Ljubljani. Prijava je poslati pismeno na zavod PO Zbornice za TOI v Ljubljani do petka 28. novembra.

Borza

Dne 24. novembra 1930.

DENAR

Na deviznem trgu je danes bila čvrstija tendenca. Promet je bil srednji in je bilo privatno blago zaključeno v devizi Trst, dočin je v ostalih zaključenih devizah interveniral Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključnih tečaji.) Amsterdam 2276 bl., Berlin 1346.75—1349.75 (1348.25), Bruselj 788.66 bl., Budimpešta 088.89 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 790.18—797.68 (796.18), London 274.26—275.06 (274.68), Newyork 56.455 bl., Pariz 222.24 bl., Praga 167.68 bl., Trst 294.972—296.972.

Zagreb. Amsterdam 2272.38—2278.38, Berlin 1346.70—1349.75, Bruselj 788.66 bl., Budimpešta 098.89 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.68—797.68, London 274.24—275.06, Newyork 56.355—56.555, Pariz 221.24—223.24, Praga 167.28—168.08, Milan 294.96—296.96.

Belgrad. Amsterdam 2272—2280, Berlin 1346.55—1349.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.68—797.68, London 274.24—275.06, Newyork 56.355—5



Vulkan Kilauea na Havajskih otokih, ki je začel te dni zopet sivošto delovati. Človeške žrtev so precešnje.

Koga je Lev Tolstoj najbolj ljubil?

O priliku dvajsete smrtnine obletnice Leva Tolstega je napisal njegov sin Lev Lvovič, ki živi sedaj v Ameriki, lep članek, ki je vreden spomina velikega pokonika. V tem članku pojasnjuje Lev Lvovič razmerje med Levom Tolstim in njegovo ženo Sofijo Andrejevno.

Vse svoje življenje — piše Tolstega sin — odkar je bil oženjen, je moj oče izmed vseh ljudi na svetu najbolj ljubil mojo mater, svojo ženo. Ta ljubezen se je začela s poreko in končala z njegovo smrtno. Zaradi te ljubezni je bil najsrečnejši človek na svetu in iz te ljubezni se je razvil v načelne zgodovine.

Kakšne lastnosti je imela ta čudevita žena, kaj je bilo v njej, kar je sišlo človeka, da jo je tako ljubil, kakor jo je njen mož? Tolstoj jo je poročil kot 17 letno mladenco, hčerko moskovske plemiške družine, in jo kojo po svabti na konju odvedel na svoje posestvo v zakotni vasi, kjer se je bil rodil. Tam jima je bilo usojeno preživeti domalega vse svoje zakonsko življenje, ki je trajalo 48 let. Tolstoj je bil tedaj star že 34 let. Imel je za seboj burno mladost in je bil že skoro obupal, da bi si mogel ustanoviti mirno in srečno družinsko življenje. Zel je prve uspehe svojega pisateljevanja. Tedaj se je od srca zaljubil in načel enako topel odziv v srcu svoje izvodenke. Tako je iz nenada našel polno, neškaljeno družinsko srečo, o kateri je že davno sanjal. «Že dva tedna sem oženjen, dragi Feťuško, in sem tako srečen, da more ta sreča miniti samo s smrto!» — tako je pisal Tolstoj svojemu književnemu prijatelju, pesniku Afanasiju Fetovu.

Za Sofijo Andrejevno so nastopila dolga leta porodov in materinstva. Ločena od staršev,

postala Sofija Tostemu naraven in zvest voditelj, kakoršnega je ravno potreboval. Vara se je redko kdaj ter je geniju razsvetljevala pot in mu posredovala navdih. Zato je Tolstoj pred vsem in najbolj ljubil svojo ženo.

Kako se je mogla ta ljubezen tik ob koncu Tolstojevega življenja na tak način končati, kako si je mogoče raztolmačiti Tolstojev beg z doma? To sem že pojasnil v svoji knjigi «Resnica o očetu». Tu kratko ponavljam:



Generali Saro, Barrera in Martinez Anido, ki prevzamejo baje novo diktaturo v Španiji. Vsi so že služili pod Primo de Riviera.

Tolstoj je bil tajno napisal svojo oporočko, v kateri se je na splošno korist odrekel pravici na svoja književna dela. Na to oporočko ga je pregovoril njegov prijatelj Čertkov, ki je hotel po Tolstojevi smrti postati pooblaščeni urejevalec in izdajatelj vseh njegovih spisov. (Kakor znano, izdaja Čertkov sedaj Tolstojeva dela v Moskvi.) Mati, ki je branila koristi svojih otrok, je pričakovala, da bo Tolstoj posvetil javnosti svoja religiozno-moralna dela, ki jih je napisal po svoji religiozni krizi, svoje najdobičkanosnejsje knjige, to je romane, pada bo zapustil svoji družini. Lev Nikolajevič je preje to tudi nameraval storiti. Toda v zadnjih dneh njegovega življenja ga je Čertkov pregovoril in Tolstoj je podpisal oporočko, ki jo je bil sestavil Čertkov.

Sedaj je moral Tolstoj nekaj skravati pred ženo, zato je postal življenje v njeni bližini neznošno. Stanje je poslabšala še njegova bolez in nekega dne v oktobru se je slednjic odločil ter dal osedlati konje za beg.

Ko je na potu (na postaji Astapovo) težko obolel za pljučnico, njegove žene niso pustili k njemu, dokler ni bil v zadnjih zdihljajih. Rekli so, da bi njena navzočnost poslabšala njegovo stanje, v resnici pa so se bali, da ne bi Tolstoj svoje oporočke izpremenil. Umirajoč je Tolstoj zdravniku stalno ponavljal besede: «Ni treba! Uničite vse moje...» Niso ga hoteli razumeti. Morda bi bil Lev Nikolajevič odolel bolezni, ako bi bil imel pri sebi človeka, ki ga je vse življenje najbolj ljubil.

bratov in sestra, se je vsa posvetila svoji novi nalogi. Otroci so drug za drugim prihajali na svet in Tolstega žena jih je sama dojila, negovala, oblačila in vrgajala in se le v skrajni sili zatekla k tuji pomoči. Dasi je bila pogosto resno bolna — saj jo je trlo preobil delo — in kljub dolgočasnemu, enoličnemu življenju v malih vasih, pa se kljub mnogih temnih strani moževne narave, je s čustvi hvaležnosti in ljubzni junaško nosila svoj križ in brez godnjana živila svoje težko, zapleteno življenje.

Obremenjena s skrbmi za otroke in družino, je mnogokrat v ranem jutru po tri do štiri ure prepisovala težke rokopise svojega moža, pri tem pa se našla čas, da je z njim četverorodno igrala na glasovir in mu šivala njegove znanje sive bluze. Vedno je bila dobroščna, gostoljubna in skrbna gospodinja ter je rada sprejemala prijatelje in goste. Največji Tolstojevi sodobniki, književniki in umetniki, so bili vdani in iskreni spoštovatelji Sofije Andrejevne. Živahna, vitka, umnih, temnosivih izrazitih oči, strastna in finega čustva, obdarovana z nenevadno jasnim pogledom v oceni dogodkov in ljudi, razumevajoča in ljubeča resnica, pobožna na svoj način — je



Al Capone, poglavlar chicanških zločincev, ki je dal pomoriti voditelje nasprotnih zločinskih družb, je moral te dni kljub vsem svojim zvijačam v ječo.

Slovenec - oče bolgarske stenografske

stenografske

Dne 16. t. m. je priredilo v prostorih »Slavjanske besede« sofijsko stenografsko društvo »Brzopis« svečano proslavo 50 letnice bolgarske stenografske, ki je bila obenem spominska slavnost o priliki 15 letnice smrti očeta bolgarske stenografske, našega rojaka prof. Antona Bezenška. Proslavo je otvoril prosvetni minister, prof. A. Cankov, ki je položil na Bezenškovo doprsje lovorje venec. V svojem govoru je izjavil, da Bolgarija ne bo nikoli pozabilo plodonosnega dela slovenskega profesorja, ki tvori najvažnejši znak početkov bolgarskega samostojnega političnega in kulturnega življenja. Njegovo idealno prizadevanje je premagalo vse zapreke. Stenografska razstava v prostorih »Slavjanske besede« kaže poleg skromnih zvezkov prvih Bezenškovih učencev podatke o sedanjem razmahu brzopisa. Poučuje se na vseh srednjih in sorodnih šolah. Poteg ministrstev, parlamenta itd. vodi do stenografske zapisnike vse večje mestne uprave in številna društva. Stenografska je edino sredstvo za zmago nad vedno večjo nagnlico sedobnega kulturnega življenja. Po končanih slavnostnih govorih in številnih čestitkah so odkorakali udeleženci k hiši štev. 34 na Gurkovi ulici, kjer je stanoval prof. Anton Bezenšek, in tod svečano izročili v varstvo mesta Sofije spominsko ploščo očetu bolgarske stenografske.

Uspeh predstav v Oberammergau

Mestna uprava v Oberammergau objavlja izkaz dohodka od predstav pasijona tekom letošnjih mesecev maja—septembra. Deževno poletje ni oviralo gmočnega uspeha. Igralci, do 1000 ljudi, so imeli 70 predstav in nad 400 tisoč

Kulturni obzornik

„Kulturna analiza etnografije Hrvata“

Kot posebni odtisk iz VII. knjige »Narodne starine« je izšla »Kulturna analiza etnografije Hrvata«, ki jo je napisal univ. prof. za etnologijo v Zagrebu dr. Milovan Gavazzi. V orisih poedinčnih primitivnih kultura Hrvatov stojijo hrvatske etnografske knjižnice priljčno visoko. Toda v teh je po večini zbrani le etnografski material bez programatične urejenosti. Marljivi hrvatski etnolog, ki se največ posebno vtaplja v duševno, materialno in socialno kulturo primitivnih hrvatskih slojev, Milovan Gavazzi, pa je vse te kulture izvorno uvrstil v sistematsko urejeno etnografijo Hrvatov.

Vse pojave hrvatske primitivne kulture je izvorno razdelil v slednje kulturne sfere:

Prva je prahrvatska (prav za prav praslovenska), ki teče iz pradomovine Slovanov. Pojavov iz te kulturne sfere je največ, v to duševnost so oblikli vse druge pridobitve, ki so jih od sosedov preeli. Iz skupne pradomovine so prinesli med drugim: način gradnje domov, stavbe, trlice, drvo, grablje, cepec, žrvne, stope za žito; hrano (žitna kaša), pičajo (medica); iz socialnega življenja: zdravo, krvno osvetlo, otmico neveste; običaje (svatbene, porodne, pogrebne), ki nosijo še danes tisoč podrobnosti iz davnine; letne običaje (božični, velikonocni, Ivanje itd.), verovanje, ljudska medicina, glasbo, poezijo...

Druga je paleobalkanska; Hrvatje so v novi domovini prevzeli od Tračanov, Hirov in Keltov nekaj kulturnih dobrin, ki so jih povsem poduhovili, tako da so danes nihovje. Med te se štejejo zlasti tako zbrane pekve, ilovnate posode, v katerih se peče kruh. In pa običaj tetoviranja po Bosni. — Med paleobalkanski elementi se javlja na Hrvatskem še en poseben skup tujih vplivov, ta jeomejan na jadransko področje (to je na otoku in na zono primorja od Istre vse do južne Dalmacije in potem naprej na rob okrog Balkana). Ta se kaže v tehničkih napravah za oljeno olje, za vino, in v markantnem mediteranskem pojavu: v porabi mezgov in oslov in sicer v popolni podobnosti s starim Rimom, severnim robom Afrike, južno Makedonijo in z robom Grške. Poteg teh starih meditativnih elementov so neki, ki so specifični rimske: v hišah jadranskega področja nimajo peči, ampak kamin; poseben način lončarstva v podzemnih pečeh; med običaji so zanimive volitve kralja, nekak ostanek rimskega saturnalij.

Tretnja struja kulturnih vplivov je alpska, ki je zajela zlasti severozapadno Hrvatsko. Ta je prinesla novo gradnjo hiš s strmo streho, z nadstropjem, v podstrepju prostor z oknom itd., pastirski dežni plasti iz bičja; med običaji: Sv. Irije kralji z zvezdo v pesmju koledajujo; voščeni votivi (roka, noge, srce, žaba krastaca itd.). Posebni tip stavet, kolovrat; svete podobe, slikane na steklu...

S severa, odnosno severozvzhoda je tekel vpliv madžarski, ki je dal med drugim oblike in obuč: škrnce (čizme), plašč, kožuh itd. in imenoslovje.

Od vzhoda je že pred Turki bilo prednjeaziskih vplivov. Najbolj poznani predmet iz te sfere so ugusle za spremnjavo episkskih pesmi (z 1 ali 2 strunama). Karakteristična je tudi ornamentalska od tu.

Z največjo gotovostjo se dajo ugotoviti turski vplivi, ker so najbolj vidni in najmlajši. Ti so segli v vse primitivne kulture: v materialno, duhovno, socialno... hiše, orodje, oblike, ornamentalska, verovanja...

Končno je v etnografiji Hrvatov nekaj sporadičnih elementov tudi iz daljnih kulturnih sfer, ki so tako rekoč zabludili med nje. Tako je prišla med jadransko Hrvate lirica iz Grške. Ali v Hrv. Posavini močno stilizirani peteljni v posteljnih pokrivalih — od Slovakov. In še en način vplivanja: kulturo višjih kulturnih slojev so sprejeli nižji in jo po svoje doživelj in obdržali, ko je že davno med prvimi ni bilo. To je tako zvani kulturni sediment. Teh je med Hrvati mnogo: v domačo nošnjo po doseganjem redu predvidenega leta 1940. Sedanji presledki so postali predolgi vsled vedno večjega mednarodnega zanimanja. Letos je moralo oditi več tisoč tujcev, ne da bi dobili vstopnice, ker so bile slednje rezervirane v naprej prijavljenim gostom.



Marga von Zizendorf, nemška umeščna in sportna lešalka, je čisto sama odletela na pot proti Tenerriffi.

Severni biseri

Sovjetska vlada je obnovila med svetovno vojno zanemarjeni lov na bisernice po severnih rekah Kazanki in Noši blizu Arhangelska. Ta starla ljudska obrt ima svojo zgodovino, in so se ohranile naredbe iz časov Ivana Groznega, oz. Katarine II., ki določajo ceno biserom. Z biseri so bile od nekdaj posejane avbe primorskih kmietic. Se začetkom 18. stoletja je vrgel lov do 180.000 rublev dobička letno. Mir, ki so ga uživale bisernice med vojno, jim je koristil v toliko, da dobivajo zdaj loveci izredno debele bisere, ki jih prodajajo po prav visokih cenah v Nemčijo in na Angleško. Vladni izvedenci misljijo, da bodo dosedanji izvazi lahko podvajili.

Osvežite se s kopeljo kateri ste dodali eno izmed naravnih milodiščnih soli za kopanje: Isla Eau de Cologne Badesalz, Isla Chypre Badesalz, Isla Koniferen Badesalz. Izvrsto diši in osvežuje, deluje ugodno na kožo in na splošno razpoloženje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah Salinen Verwaltung Bad Ischl. — Za Jugoslavijo: PARACELUS k. d. Zagreb.

Gostovanja v operi. V soboto je gostoval v Čajkovske operi Evgenij Onjegin g. Josip Steponovski iz Katovic. G. Steponovski je bil pred enajstimi leti pevec v Ljubljani. Topot je pel vlogo Leninka. Da ga Ljubljanci še niso pozabili, je pričal precejšnji obisk predstave. Gost ne razpolaga več s prvo vrstnim liričnim tenorjem kakor nekdaj, pa je sicer na odru doma in kaže vse vrline odlične moči. Ostale glavne vloge so peli gg. Primožič (Evgenij), Majdičeva (Tatjana), g. Zupan (Gremin). — Tik pred njim je gostoval v Gouzonovem Faustu g. Roman Wraga, član varšavske opere. Pel je basistovsko znano vlogo Mefista z obsežnim, izdelanim in zvočnim glasom in podal vlogo kot rutiniran igralec. Zlasti v drugem dejanju je bil deležen navdušenega aplavza. Opera je bila bržkone na histrico naštudirana, kar se je poznalo zboru. Dirigiral je novi kapelnik g. dr. Svara. Za četrtiek se obeta gostovanje g. Baklanova. Tale gostovanje dado mislišti, zlasti, če se pojavijo že v začetku sezone. Kdovkaj novega v kreacijah nam doslej niso prinesla, z njimi se oživljajo stalna, obligatna repertoarska dela. Kaj res nismo pri naši zavodki, ki bi nam vzgojil domačih moči za opero? Spominjam se pasusa iz intervjuja g. dr. Čerina v Jutru to nedeljo. Ali naj tako eminentno evropski narod, kakor je naš, živi v operi le od — gostovanj tujih moči? Kaj pa bo, če bo tako daje slo.

Desetletnica obstoja oblastne glasbene sole v Sarajevu. — O priliku desetletnice »Oblastne Muzeičke Skole« v Sarajevu je uprava tega zavoda izdala izvestje v obliku spomenice. Poleg kratkega historiata in poročila o organizaciji, vsebuje izvestje v glavnem statistično gradivo ter poročila o umetniških matinejih ter o snovanju sarajevske filharmonije, o javnih privreditvah učencem itd.

MALI OGLASI

Vsačka drobna vrstica 1-50 Din ali vsake besede
DO par Najmanjši oglaš. 5 in. Oglas nad
sevet vrstic se računa po vč. Za odgovor znamenje.
Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam!

Potik

Soferska šola
prva oblast, konc. Ča-
mernik, Ljubljana Dunaj-
ska c. 36 (Jugosloven) —
Tel. 2236 Pouh in prak-
tične vožnje.

Službodobet

Kuharica in sobarica
prični, pošteni, se sprej-
meta proti dobrati placi za
v mesto na Hrvatskem. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.340.

Učenek

z zadostno šolsko naob-
razbo, zdravo in krepko,
sprejme tukajšnja trgo-
vina s specerijo in deli-
katesami. — Ponudbe pod
»Poštena« na upravnitvo
»Slovenca«.

Krojaš, pomočnika
sprejem takoj. Prednost
ima mlajši, sposoben za
konfekcijo. Matija Klop-
nik, krojač, Sv. Peter pri
Mariboru.

Pekovski vajenec
z vso oskrbo, event. z
nekaj mesečne plače,
se takoj sprejme. — Ivan
Rozman, Dobre polje.

Rudarski nadziratelj

(Stajger)

po možnosti neoženjen,
dober jamomerec — se
sprejme za otvarajoči se
premogokop v Sloveniji. —
Pismene ponudbe z
zahtevo plače in popisom
dosedanjega službovanja
je poslati na upravnitvo,
»Slovenca« v Mariboru.

V elementarni stroki izurjena, akvizicije in organizacije zmožna
prvovrstna moč se sprejme kot

vodja podružnice

pri neki angleški zavrovalni družbi. — Ponudbe z obširnim curri-
culum vitae in označbo zahtevane plače, naj se naslovce pod »Asse-
curanz Fachmann« na Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg 5.



V globoki neizmerni žalosti naznanjam vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni sin, oziroma
brat, gospod

ing. Bogomir Troha

v ponedeljek 24. nov. 1930 ob 3 zjutraj v 26. letu starosti
vsled tragične, nepredvidene smrti v Gospodu preminil.

Pogreb nepozabnega bo v sredo ob 15 iz mrtvačnice

dež. bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana - Idrija, dne 24. novembra 1930.

Rodbina TROHA.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

»Problem telenergetske koncentracije je prak-
tično rešen.« Ponošno in zmagoslavno je Silvester
izgovoril te besede. Nekaj ur, preden se je odpravil
v divji, nagli vožnji proti zapadu, da pripelje od tam
svoje najdražje.

Zadnja težkoča, ki je čakala še rešitve, se je
tikala točnega merjenja. Bilo je potrebeno videti od-
daljeni predmet, na katerega so namerili energijski
val. Erik Truwor je občutil čisto veselje duševnega
užitka, ko je čital Silvestrove zapiske. Iz žarišnika
poslana oblikovna sila je v majhnem delcu odsevala
od mesta koncentracije na žarišnik in tu tvorila
optično sliko tega mesta. Sedaj, ko je to čital, se mu
je zdelo skoro vsakdanje lahko. Priprosto poročilo
nazaj, kakor so ga uporabljali v tehniki na tisočih
mestih že sto let. Po teoriji se je moral prikazati na
beli neprozorni šipi novega žarišnika natančna slika
kraja, na kojem se je strnila sila.

Sklopil je aparat. Megle so valovile po šipi.
Miglalo je vsekrižem. Hotele so se tvoriti postave,
vendar ni bilo nobene jasne slike.

Se enkrat je preizkusil stikalno. Potem se je
spravil na delo. Ure so minevale. On tega ni čutil.
Minula je polnoč in napočilo je jutro. Niels Nie'sen,
stari sluga, ki ga je prevzel še od očeta, je našel svo-
jega gospoda v delavnici zatopljenega v delo.

»Gospod Erik, Vaša postelja je ostala nedotak-
njena.« Erik Truwor je odkimal in jezno izvlekel žico.

Mladenč

vojačine prost, z eno-
letno kmetijsko solo išče

službo sluge ali kaj pri-
mernega. — Naslov pove-
uprava lista št. 13.389.

Stanovanja

se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Pogoji:
Dobra vzgoja, veselje in
volja do dela. Ponudbe
na upravo Slovenia pod
št. 13.408.

Službe isčejo

Absolvent

kmetijske šole s prav do-
brimi spričevali, vojači-
ne prost, želi vstopiti v
primer, prakso kot prak-
tikan na veleposestvo
ali graščino. Tudi ostane
stalno v službi. — Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13.422.

Kolar

mlad, samostojen, ves-
tudi mizarškega dela —
išče službo. — Naslov v
oglašnem oddelku »Slo-
venca« pod št. 13.422.

Šofer

zanesljiv in zmožen vseh
popravil, z 2 letno prak-
so, išče službo k oseb-
nemu ali tovor. avtu; gre-
tudi na vložbus. — Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 13.390.

Prodejalka

izučena v trgovini mē-
blaga, začetnicna, zmožna
tudi pisarniški del, želi
nameščenja. — Ceni po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod št. 22 let.

Sivilka

gre šival na dom. — Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod št. 22 let.

Mizarski pomočnik

sposoben za najboljšo po-
hitenja dela, vojačine
prost, išče službo in jo
lahko nastopi takoj. Po-
nudbe na upravo »Slo-
venca« pod: »Mizarski
pomočnik.«

Kupimo

1000—5000 kg jabolk
kupim. Takošnje ponu-
de z vzorcji je poslati na
Svetozar Nikolic, Dalma-
tinska cesta 4/a II, Zagreb.

Vrednostne papirje

srečke, obligacije, delnice
kupuje upravnitvo »Mer-
kur«, Ljubljana. Sečelbur-
gova ulica 6/ii, te 30-52

Vsakovrstno

po načinu cenab
ČERNE, tuvelit Ljubljana
Wollova ulica št. 3.

Svežega zelja

kupim več vagonov, — I.
Oražem, Moste pri Ljub-
ljani.

Polhove kože

lepe, kupuje L. ROT,
Ljubljana, Mestni trg 9.

Dve večji baraki

kriti, z opokó, v dobrem
stanju, se prodaja. Po-
zive se pri stavbi druži-
bi »Gradi dom«, Ljub-
ljana, Sredina 15.

Objave

Ford limuzina

zelo dobro obranjeno, 5-
sedežen, poceni prodam.

Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.388.

Zelo poceni prodamo

dva bencinska

tanka

po 1000 litrov ter vsak-
vraten pisarniški inventar,
ter vse v krojaško stro-
ko spadajoča dela za
gospode, izvršuje, fino in
po nizkih cenah Franc
Himmelreich, kroj, moj-
ster v Ljubljani — Pred-
škočko 9, II. nadst.

Preklic.

Podpisana obžalujem in
preklicujem vse žalitve,
ki sem jih govorila o
Požaru Francetu, sedlarju
v Dravljah, kot neresci-
tevne ter se mu zahvaljujem,
da je odstopil od kazenske tožbe.

Dermastja Uršula, zasebnica v Dravljah 85.

Glasba

Klavirji!

Velika izbira klavirjev.
Strokovnoščko popravilo
in čisto ugaševanje. Niz-
ke cene tudi na obroke
Solidna poštežba. — To-
varna klavirjev Warbinek,
Ljubljana. Gregoričeva 5,
Rimska cesta 2.

Prodamo

Premog
trboveljski, sleziski, an-
gleški in koks dostavlja-
na dom »Ilirija« d. z. o. z.,
Dunajska cesta 46, Miklo-
ščeva cesta 6. — Telefon
28-20. 25-95.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din
kg, druga vrsta po 38 Din
kg, čisto belo gosje po
130 Din kg in čisti pub-
pc 250 Din kg Razpo-
šam po poštnem povzetju
L. BROZOVIC — Zagreb,
Ulica 82 Kemični inšt-
itutni per.

Smreke za božič

nabavlja vsako množino.
Naslov v upravi »Slovenca«
št. 13.229.

Pozor!

Gramofone, gramofonske plošče, živilne stroje,
kolesa in drugo — kupite zelo ugodno pri
S. AMON, Maribor, Glavni trg 5.

Tudi na obroke

Oglas

Gradba kuričnice za šest lokomotiv na držav-
nem rudniku v Ljubljiji.

Na podlagi čl. 82 do 98 zakona o državnem
računovodstvu se bo vršila pri Direkciji državnih
rudarskih podjetij v Sarajevu dne 29. novembra
1930 ob 11 dopoldne prva oferitalna licitacija za
zgradbo kuričnice za šest lokomotiv na državnem
rudniku v Ljubljiji. Predčasnka vsota 185.000 Din.
Pogoji se lahko vidijo pri Direkciji drž. rudar-
skih podjetij v Sarajevu, soba št. 41, in pri ome-
njenem rudniku vsak delavnji dan med poslovnimi
urami. Kavcija 5 odstotkov za domače in 10 od-
stotkov za tute ponudnike od ponudene vrednosti
se položi pri blagajni Direkcije drž. rudarskih
podjetij v Sarajevu tudi preje, ali najkasneje do
11 dopoldne na dan licitacije same. Iz pisarne mi-
nistristva šum in rudnikov, oddelek za rudarstvo,
Beograd. R. št. 17.753-30.

Pozor!

Gramofone, gramofonske plošče, živilne stroje,
kolesa in drugo — kupite zelo ugodno pri

S. AMON, Maribor, Glavni trg 5.

Tudi na obroke

ki jo je bil napačno vtaknil.

»Ne motite me.« Sluga je šel.

Molče se je pojaval znova in postavil desko
z mrzlimi jedili na stransko mizo.

Erik Truwor je dokončal stikalno. Priklopil je in
videl še manj ko prej. Težka pogreška! Neumorno
je delal dalje.

Erik Truwor je čutil lakoto. Pogledal je na uro,
ki mu je kazala, da dela že štirinajst ur v labora-
toriju.

Sam od sebe je začel jesti. Močna črna kava ga
je osvežila. Ko je jedel in pil, je zadobil razdaljo
do svojega dela. Našel je moč, da začne znova. Pre-
gledal je Silvestrovo stikalno napravo. Tu je bila
močnost izboljšanja.

Drugotnosti je bilo treba odstraniti. Bila je ne-
varnost, da prerastejo zaželeni učinek.

Erik Truwor je delal. In jedel je v velikih od-
morih. Druga svetla severna noč je napočila.

Sluga je prišel. »Mnogo močne kave!« S tem po-
veljel ga je pognal Erik Truwor iz delavnice. Spoz-
nal je vedno jasneje prednosti spremenjenega sti-
kalna, čim dije je gradil in delal.

Minula je druga noč in drugo dopoldne. Naviral
je poslednji vijak in skušal obvladati svoje vzne-
mirjenje.

S tresočo roko je sklopil žarišnik. Megle so se
vlačile po

Miklavževa okazija

Blago za ženske plašče širina 140 cm po Din 88.—, 120.—, 135.—, 146.—

DO 30% ZNIŽANE CENE!
Fr. Ks. Souvan, Ljubljana



Globoko potri javljamo tužno vest, da nam je umrl v soboto 22. novembra, previden s tolažili sv. vere naš ljubljeni soprog, nadvse dobri oče, stari oče, brat in stric, gospod

Ivan Zupan

posestnik, trgovec, gestilničar itd.

Pogreb nepozabnega bo v torek 25. nov. ob 10 iz hiše žalosti, Kovor 9 na farno pokopališče.

Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. — Sv. maše zadušnice se bodo brale v Kovoru in v Grižah.

Kovor, dne 22. novembra 1930.

Marija Zupan roj. Brejc, soproga. — Joško, Janko, Franc, Stanko, sinovi. — Zorka por. Mežan, Pepca por. Frelih, Ivanka, Milka, hčere. — Janko Mežan, Andrej Frelih, zeta. — Zorka, Verena, Sonja, vnukinje. — Brat in sestre ter ostalo sorodstvo.

PLETENINE

na debelo!

na drobno!

PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI

p. Jesenice - Gorenjsko



Za Miklavža
novost za Ljubljano!



Novi dolenski kolodvor s 6 stolpno želesnicu in Gašper gledališče.

„TRIBUNA“, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov v Ljubljani, Karlovška cesta 4, je razstavila v svojih izložbenih prostorih najnovejšo reklamo. Vse se vozi z vlakom, kolesarji, Miklavž in parkelj. Otvoritev danes v nedeljo ob 5. popoldne. Vsak naj si ogleda in ne bode mu žal.

PRODA SE

v Rogaški Slatini na najlepšem kraju v kopalniškem rajonu vila »Zlatorog« s terenom 500 m² in v Dubrovniku na Lapadu prazen prostor 1200 m² prav na morski obali. Cene zelo ugodne. Za pogoje se je obrniti na: P. Višnjič, advokat, Beograd, Pašičeva ulica 4.

Najbolj pošteno

Vas postreže z zimskimi oblačili

J. Maček

Ljubljana. Aleksandrova cesta 12

Ali ste že
poravnali naročnino?



ZADRUGA PREVOZNIH OBRTOV V MARIBORU naznana svojim članom in priateljem tužno vest, da je ponoc od sobote na nedeljo v starosti 73 let nenadoma preminul gospod

Trnovšek Jernej

izvošček in hišni posestnik v Mariboru

Rajni Jernej je vodil celih 50 let posteno svojo obrt, bil je načelnik in odbornik naše zadruge ter njen častni član.

K večnemu počitku smo ga spremili dne 24. novembra popoldne.

Ohranimo blagega pokojnika v dobrem spominu.

Maribor, dne 24. novembra 1930.

Načelnstvo zadruge.



JULKA MODIC roj. BERDAJS naznana, da je danes ob 10 dopoldne umrl njen nepozabni in dobrí soprog, gospod

Joško Modic

poštni upravitelj v pok.

Pogreb bo v sredo, dne 26. nov. 1930 ob 15 iz Litije na pokopališče na Savo.

Litija, dne 24. novembra 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Vsem, ki ste se spominjali v tužnih dneh smrti naše nepozabne soproge, mame in stare mame, gospe

Marije Benedek

najiskrenješa zahvala.

Globoko hvaležnost izrekamo frančiškanu prečastitemu patru Angeliku za jolikrat podeljeno duševno tolažbo; blagima sestrama sv. Vincencija za požrtvovano posrežbo v bolezni in vedno pripravljenemu požrtvovalnemu zdravniku gosp. dr. Tičarju.

Posebno se tudi zahvaljujemo prečastitim očetom frančiškanom, učiteljstvu, Učiteljski tiskarni, uradništvu direkcije državnih železnic v Ljubljani, narodnemu železničarskemu glasbenemu društvu »Sloga«, darovalcem vencev in cvetja ter sploh vsem, ki so spremili dragu pokojnico in je izkazali čast in spoštovanje na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 24. novembra 1930.

Globoko žalujoča družina Benedek-Kačič.

Brez drugega obvestila.



Moj nadvse ljubljeni soprog, ozir. sin, brat, svak in stric, gospod

Franc Majcen

ravnatelj posestev štajerske posojilnice

me je danes, dne 24. novembra 1930 ob 7 zjutraj, po daljšem boljanju, nepričakovano za vedno zapustil.

Truplo pokojnikovo prepeljemo na mestno pokopališče v Počebrežje pri Mariboru, kjer se bo vršil pogreb v sredo, dne 26. novembra 1930 ob 16.

Sv. maše zadušnice bodo darovane v Mariboru in pri Sv. Trojici.

Podlehnik, dne 24. novembra 1930.

Marija Majcen,
kot soproga v imenu vseh sorodnikov.